

PÕHJARANNIK

RIINA IVANOVA: KESKERAKOND POLE SIIANI ESITANUD ÜHTEGI KOHTLA-JÄRVE LINNAPEA KANDIDAATI/LK 3

30 700 püsilugejat (Eesti lugejauuring 2015)

KOLMAPÄEV, 21. september 2016 Nr 153 (16085) Hind 0.70 €

ILM

+10 ... +13°C

UUDISED

KOHTLA-JÄRVE JA ATKO PIDASID PURJUS BUSSIJUHI PÄRAST KOHTLAHINGUT

Kohtla-Järvel avalikke bussiliine teenindav OÜ ATKO Lii-nid vaidlustas kohtus trahvi, mille linn määras alkoholi-joobes bussijuhi tõttu ära jäänud sõitude eest, kuid kaotas ning pidi lõpuks kandma trahvist oluliselt suuremaid kulusid. [LK 4](#)

ETTEVÕTLUSE AUHINDA PÜÜAB KAKS IDA-VIRU ETTEVÕTET

Ettevõtluse auhinna nominentide seas on Narva metallitööstusettevõtte OÜ Fortaco Estonia ja Kohtla-Järve keemiates OÜ Eastman Specialties. [LK 4](#)

IDA-VIRU KESKHAIGLAS PIIRDUS HOIATUSSTREIK LÜHIKESE KOOSOLEKUGA

Eilehommikune üle-eestiline tervishoiutöötajate hoiatusstreik piirdus Ida-Viru keskhaiglas vähem kui kümme minutit kestnud arstide ja õdede kogunemisega haigla peakse ees. [LK 4](#)

SEIKLUSKESKUSE UUENDUSKUUR ALGAB UUEL AASTAL

Kiviõli seikluskeskus, kes sai oma teenuste arendamiseks 1,5 miljonit eurot toetust, alustab uuenduskuuri kohe, kui suusahooaeg selja taga, et teha valmis keskus, kus tegevust peaks jätkuma igale eale. [LK 5](#)

PÕHJARANNIK OOTAB TEATEID SÜNDMUSTEST
TEL. 335 4444, 502 0814
info@pohjarannik.ee

Veel hiljuti võis ühe eramaja õuel Kiviõlis näha sellist vaatepilti.

ERAKOGU

ÕUDUS: Paljasnahkne koer keti otsas tekitas inimestes šoki

Karvutuks jäänud koera omanik keeldus abist

■ Kiviõli elanikud on püüdnud aidata karvutuks jäänud ning haavanditega ketikoera, kuid tulutult: peremees peitis looma ära ning keeldus abist.

TIIA LINNARD
tiia@pohjarannik.ee

Vaatepilt, mis Kiviõlis ühe eramaja õuel veel hiljuti avanes, tekitas möödujates õõva. Kuudilobudiku juures oli ketis paljasnahkne koer, tema esi- ja tagajäsemel paistsid sügavad haavandid.

Probleemid juba kevadel

Läheduses elavate inimeste sõnul on tegemist nooremapoolse pikakarvalise koeraga, keda on nüüd väga raske ära tunda.

Nende sõnul ilmnesid probleemid juba tänavu kevadel, kui koer hakkas kaela pealt karvu kaotama. Esialgu arvati, et see on kaelarihmast, siis aga hakkasid karvad ka käpadelt maha tulema.

Kogu aeg ketis olnud koer kadus seejärel naabrite vaateväljast: "Me arvasime, et ta pole enam elavate kirjas, kui korraga ilmus lagedale mingi paljasnahkne loom, kelles me ei tundnud endist koera esialgu ära. See oli midagi väga jubedat."

Koera pärast südant valutavad inimesed on püüdnud koputada looma peremehe südame-tunnistusele, kuid tulutult. Abi on otsitud ka linnavalitsusest ja loomakaitsjatel.

HEIKI VALNER

Tõenäoliselt vaevab seda koera kärntõbi, see on aga täiesti ravitav.

Abiotsijate sõnul on head inimesed pakkunud võimalust, et võtavad koera enda juurde, ravivad ta terveks ning toovad seejärel tagasi, kuid looma peremees lükkas selle ettepaneku tagasi ning peitis koera ära.

"Meile öeldi, et koer on toas, sest õues on läinud jahedaks, ja et on ostetud paarikümne euro eest mingid tilgad, millega teda ravitakse. Et kõik olevat korras, mida me tülitame. Kuid koera pole üldse näha. Mingil ajal peaks ta ju õues pissilgi käima," on naabrid koera elu pärast mures. "Väga raske on uskuda, et teda nüüd tõepoolest korralikult ravitakse ega lasta piinel-

da, kui siiani pole mitte midagi tehtud."

Kiviõli linna keskkonna- ja järelevalvespetsialist Vladimir Kruzman ütles, et on koera peremehega varem rääkinud, kuid viimasel ajal pole temaga enam jutule saanud, ja ka koera pole õuel enam näha. "Ainult kett vedeleb maas. Ma ja välisüks püsib kinni, kardivad alla lastud – mingit liikumist ei paista," sõnas ta.

Keskkonna- ja järelevalvespetsialist on majale pilgu peale heitnud siiski vaid tänavalt, koera peremehe uksele ta koputanud pole. "Mul ei ole mingit õigust eramaja hoovi siseneda," ütles ta.

"Me leiame need vahendid"

Kruzman leiab, et selle koera piinad oleks targem lõpetada. "Tegelikult ma ei usu, et ta enam elus on," nentis ta.

Eestimaa loomakaitse liidu juhataja esimehe Heiki Valneri sõnul on aga ka sellises olukorras olevaid loomi võimalik terveks ravida. "Tõenäoliselt vaevab seda koera kärntõbi, see on aga täiesti ravitav. Me oleme näiteks ühe rebase sellest välja ravinud," sõnas ta. "Kõik on võimalik, kuid looma omanik peab ise initsiatiivi üles näitama. Kui raha raviks endal pole, siis tuleb abi küsida. Hiljuti saadi kassipöögade raviks mõne tunniga tuhat eurot kokku."

Eestimaa loomakaitse liit

tõttab esmalt appi siiski omanikuta loomadele. "Me oleme aidanud ka kriitilises seisus loomi, kel on omanik olemas, kuid omanikul pole olnud ravimiseks raha. Me oleme maksnud ise ravi kinni, eeldades, et hiljem saame raha tagasi. Me pole mingit protsent küsinud. Enam looma-sõbralikum varianti pole, kuid kahjuks on nii mõnelgi korral meie usaldust kuritarvitatud, nii et me seda enam eriti ei praktiseeri."

Kiviõli linnavalitsusel on võimalik koera omanikku trahvida teda abitusse seisundisse jätmise eest. Kuid kas linnavalitsus oleks valmis karvutuks jäänud koera ravi eest tasuma? "Me leiame need vahendid," sõnas Kruzman.

Eestimaa loomakaitse liidul ühtegi koostööpartnerit Ida-Virumaa loomaarstide seas pole. Põhjarannik pöördus ka Kiviõlis raviteenust osutava loomakliiniku VetDok juhataja Jelena Lebedeva poole, kes palus teda teavitada, kui selgub, mis olukorras see õnnetu koeraolevus praegu on.

Ühe Kiviõli elaniku sõnul pole koera peremees üldsegi pahatahtlik inimene. "Tegelikult ta hoiab oma koera väga, sellepärast ta ei taha teda ka ära anda. Aga eks ta kipu vahel viina viskama ning ega ta ei tea, kuhu ja kelle poole peaks abi saamiseks pöörduma."

Ekspolitseinik Ottokar jäi lõplikult süüdi

Riigikohus ei võtnud esmaspäeval menetlusse Ida prefektuuri endise liikluspolitsei juhi Alvar Ottokari kaebust, see tähendab, et tema suhtes jõustus lõplik otsus. Tartu ringkonnakohus mõistis Ottokari niinimetatud kiirusemõõtjate kriminaalasjas süüdi.

Viru ringkonnaprokuratuuri koostatud süüdistuse kohaselt jättis Ida prefektuuri liiklusjärelvalvetalituse vahetu juht Alvar Ottokar õigel ajal korraldamata politseisõidukisse Škoda Superb statsionaarselt paigaldatud kiirusemõõtu ri taatlemise ning andis 2011. aastal nelja kuu jooksul oma alluvatele ebaseaduslikke korraldusi nimetatud politseisõidukiga töötades märkida lubatud sõidukiiruse mõõtmisel kiirusemõõteseadme kasutamise protokollile kasutatud mõõteseadmeks samal ajal politseimootorrattale Honda püsivalt paigaldatud taadeldud kiirusemõõtu andmed. Peale Ottokari anti kohtu alla veel viis politseinikku.

Kui Viru maakohus leidis mullu detsembris, et kõik kohtuallused tuleb õigeks mõista süü tõendamata tõttu, siis tänavu juunis tehtud Tartu ringkonnakohtu otsus räägib Ottokari puhul muud.

Ringkonnakohus asus erinevalt maakohtust seisukohale, et Ottokar kirjutas 2011. aasta septembris ja oktoobris vormistatud patrullilehtedele teadvalt ebaõigeid andmeid. "Märkides patrullilehtedele, et kiirust tuleb mõõta taadeldud seadme ja Škodaga, kandis Ottokar patrullilehte sisult ebaõiged andmed ning taotles, et kiirust mõõdetaks tegelikult Škodas oleva taatlemata seadmega. Süüdistatav teadis juba patrullilehe koostamise hetkel, et tegelikult kiirust selle seadmega ei mõõdetata. Seega ei taganud Ottokar ringkonnakohtu arvates koostatud dokumendi õigsust ega talituse töö seaduslikkust," seisab ringkonnakohtu otsuses. Peale võltsimise jäi Ottokar süüdi ka teadvalt ebaseaduslike väärtustuste tegemises.

Ringkonnakohus mõistis Ottokarile üheaastase tingimisi vangistuse kolmeaastase katseajaga. Lisakaristusena ei tohi Ottokar kolm aastat ametnikuna töötada. Samuti mõistis ringkonnakohus Ottokarilt välja menetluskuludena 867 eurot ning jättis Ottokari kanda maakohtu otsusega riigi kanda jäetud 3944 euro suuruse kaitsjatasu.

Süüdimõistev otsus jõustus sel esmaspäeval, sest riigikohus ei võtnud Ottokari kaitsja kaebust ringkonnakohtu otsusele menetlusse. (PR)

PÕHJARANNIK

Seaduste muutmisega on kiire

Eile oma iga-aastast traditsioonilist tegevuse ülevaadet parlamendis tutvustanud õiguskantsler Ülle Madise puudutas paaril korral ka Kohtla-Järve kütteprobleeme, rõhutades, et pooltühjade kortermajade küsimus pole pelgalt Kohtla-Järve, vaid üle-eestiline probleem.

Kui õiguskantsler on juba alates eelmisest kütteperioodist alates teemaga põhjalikumalt tegelnud ja andnud signaale, et midagi tuleb muuta, siis eile tõdes ta, et tegelikult palju muutunud ei ole peale selle, et vahetatud on infot ja peetud mitmeid kohtumisi. Õiguskantsler ütles: "Praegune õiguslik raamistik ei võimalda nendes majades elavate ja väga viletsasse olukorda sattunud inimeste probleemi lahendada. Esiteks selle tõttu, et osa võlgnikest naabreid ei saa tõesti kätte ja samal ajal seljataga ei saa ka neid kortereid lihtsasti sundvõõrandada. Veelgi keerulisem on asuda võlgu sisse nõudma, kui ei ole teada, kus see inimene elab."

Ja paistab, et õiguskantslerini ning ka teiste riigivõimu esindajateni on jõudnud probleem, mis on seotud omanikega, kes elavad alaliselt Venemaal. Probleem, millest Põhjarannik on korduvalt rääkinud, seisneb Eesti ja Venemaa vahel sõlmitud õigusabilepingus, mille järgi tuleb võlgnik kohtusse anda tema elukohajärgses riigis. Ehk siis peaksid ühistud hakkama selliste omanikega Venemaal kohut käima, mis neile ilmselgelt üle jõu käib. Teades majandusliku olukorda Venemaal, võib see probleem aina süveneda. Vähemalt avaldas õiguskantsler veendumust, et seadusi tuleks muuta. Loode-tavasti tehakse seda võimalikult ruttu.

ÜKS KÜSIMUS

MIDA NARVA JAAMADES PÕLETADA SAAB?

Eesti Energia kinnitusel on Narva elektrijaamadel keskkonnanõuetele vastamiseks ja konkurentsivõime kasvatamiseks vaja mitmekesisistada kütuste portfelli.

Eesti Energia juhatuse liige MARGUS VALS:

Keevkihtkatlad on väga paindlikud, neis on võimalik lisaks põhikütusele põlevkivile väga edukalt põletada ka muid kütuseid. Näiteks Auvere elektrijaamas saame põletada kuni 50% ulatuses hakkpuitu, lisaks 20% ulatuses turvast ja 10% ulatuses põlevkivigaasi. Eesti elektrijaamas ehitame ühe keevkihtkatla ümber, et suurendada põlevkivigaasi kasutamise võimekust 50 protsendile. Biomassi ja põlevkivigaasi lisamine põlevkivile vähendab oluliselt elektri tootmisel tekkivaid õhuheiteid ja tagab põlevkivielektri edukama konkureerimise turul.

TOIMETUS

Peatoimetaja:

ERIK GAMZEJEV 335 4454

Sekretär:

LEA KIISKÜLA 335 4444

info@pohjarannik.ee

Faks 335 4441

Tegevtoimetaja:

ERIK KALDA 335 4453

Ajakirjanikud

IRINA KIVISELG 335 4448

TEET KORSTEN 335 4465

KÜLLI KRIIS 335 4442

PEETER LILLEVÄLI 335 4464

TIIA LINNARD 335 4451

ILJA SMIRNOV 356 6652

GERLI ROMANOVITŠ 335 4443

SIRLE SOMMER-KALDA 335 4452

NIINA VOROPAJEVA 335 4447

Reklaamiosakond

ÜLLE MITSAR 335 4450

LY KÕRVEK 335 4456

RIINA ALLSAAR 335 4445

PILLE PAJUR 335 4457

Reklaamiküljendaja:

SVETLANA TSUPSMAN 335 4461

Küljendaja:

ANNE KEEDUS 335 4461

Kuulutuste ja reklaami vastuvõtt:

41532 Jõhvi, Rakvere 8,

telefon 335 4456.

E-post: reklaam@pohjarannik.ee

Narvas: Kereze 3 (III korrus).

E-post: pmarva@pohjarannik.ee

Väljaandja AS PR PÕHJARANNIK

Trükitud trükikojas Trükis

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kõik ajalehes Põhjarannik avaldatud artiklid on autoriõigustega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma ASI PR Põhjarannik kirjaliku nõusolekuta keelatud. Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

Arvamus

Ehtsa Eesti asja juubel

M eeldib või mitte, aga üks infoajastu seaduspärasusi on, et suuremat tähelepanu pälvivad ikka äärmuslikud ja ülevõimendatud väited.

Ühel nädalal jõuab avalikkuse ette valitsuse nõuniku aastavanuse salaraporti tõdemus, et Eesti on kaotamas Ida-Virumaad. Teisel teatab üks presidendikandidaat, et laiemale avalikkusele nähtamatult harjutab brigadiride juhendamisel 5000mehe-line kolonn relvastatud võitlust Eesti riigi vastu. Turvatunne on inimestele tähtis ja katsed näidata seal olevaid või ka olematuid mõrasid garanteerib kui mitte poolehoidu, siis huvi ikka.

Iseloomulik, et selliste hirmu tekitavate uudiste taustal pole näiteks Eesti põlevkivitööstuse 100 aasta juubeli tähistamise üritustel vähimatki võimalust laiemat tähelepanu köita. Ei paista kuidagi välja, roni või 638 miljonit eurot maksuma läinud Auvere elektri-jaama korstna otsa ja kuu-luta sealt.

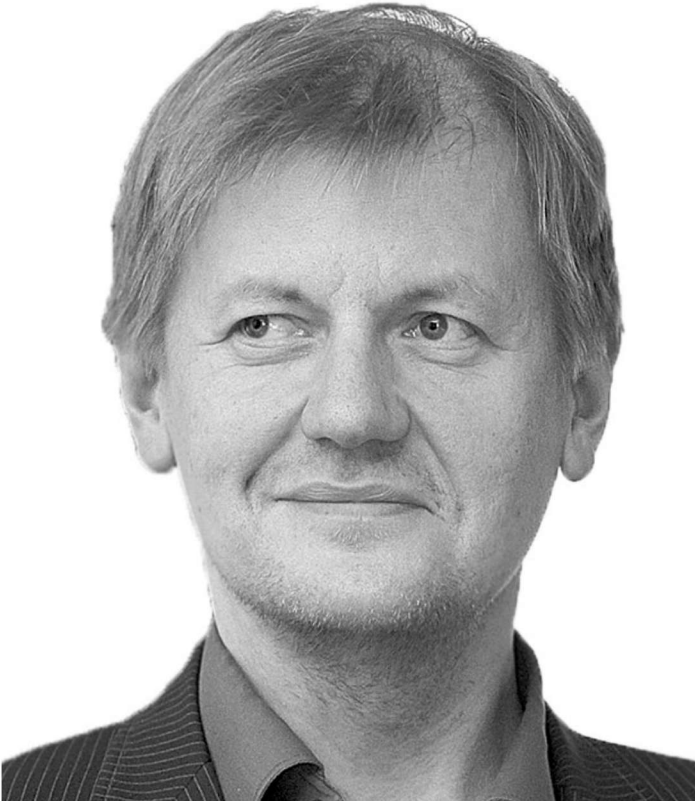
Olgugi et see on üks vähesed tööstusharused maailmas, kus Eesti on tõepoolest olnud teerajaja ja on seda senini, mistõttu on sel nädalal toimuval juubelikonverentsil kohal huvilisi ja asjatundjaid 21 riigist.

Põlevkivist elektri ja õli tegemine on tugevasti mõjutatud Eesti elu, majandust ja keskkonda. Nii heas kui halvas. See on ehtne Eesti asi, põhimõtteliselt samast lahtrist nagu laulupidu, kama või verivorst. Sada aastat juba tehtud. Paljud teised riigid, kus maapõues samuti ohtlalt põlevkivi, tahaks sama järele teha, aga pole osanud või pole julgenud riskida.

Eesti energeetiline sõltumatus, ekspordima-hud ja tuhanded töö-kohad ning maksutu-lud riigikassasse tulevad Ida-Virumaa kaevandustest, elektri-jaamadest ja õlitechastest. Need on kiiresti kohanenud nii pidevalt karmistunud keskkonnanõuetele kui nafta hinna kukkumisega.

Osa ministreid on küll püüdnud tänavust ressursi-tasude alandamist serveerida 40 miljoni euro suuruse kingi-tusena Ida-Virumaale ja põlevkiviettevõtetele. Tegelikult oli see pigem pragmaatiline ja mõistlik otsus, millest kokku-võttes võidab ka riik rohkem kui kaotab. Tööjõumaksude laekumine jätkub ja sotsiaal-probleeme, mis kaasnenuks suurte koondamistega, ei ole. Kui turuolud peaksid parane-ma, on riigil põhjust loota taas suuremat tulu.

Põlevkivitööstuse elujõulis-susse on panuse andnud Ees-ti insenerid, aga ka eeslinil-i gapäevast rasket tööd tege-

ERIK GAMZEJEV, PEATOIMETAJA

Sada aastat kestnud põlevkivitööstus on ehtne Eesti asi, põhi-mõtteliselt samast lahtrist nagu laulupidu, kama või verivorst.

vad kaevurid ja energeeti-kud. Ehkki paljud neist ei räägi eesti keelt, on nad hingelt ikkagi eestimaalased. Suured põlevkiviettevõtted on selle nimel põhitegevuse kõrvalt teinud rohkem kui mõnigi riiklik lõimumisprogramm.

Rääkimine sellest, kui tähtis on põlevkivi Eesti riigile, presi-dendikandidaatidele tõenäoliselt valijate kogus li-sahääli ei tööta. See jääb kau-geks teemaks paljudele vali-jameestele, kel isiklik seos Ida-Virumaa ja põlevkiviga puudub. Olgugi et enesele tõ-sisemalt teadvustamata aval-dub see kodus hõõguvas lam-bipirnis või elektripistikus, mille kaudu telefon igal õhtul järgmiseks päevaks uut jõu-du kogub. Või ka mõnes mat-karajas, mis keskkonnatasu-de eest ehitatud.

Pigem võib poliitika liiga suure põlevkivisõbrana ene-sele hoopis karuteene teha, sest selle maavara maine ühiskonnas on endiselt nigel. Suuresti tänu nõukogude aja lõpust pärinevatele müütide-le, mille võimendamine tee-nis tollal ka taasiseseisvumi-se huve.

Suretatud loodus, migrat-sioonipump, kurjad kaevurid on näiteks mõned märgid, mis tookord külge jäid ning mida pole tänini veel päriselt maha-pesta õnnestunud. Olgugi et see, kuidas käis töö veerand sajandit tagasi ja kuidas prae-

gu, on nagu öö ja päev. Lisaks on praegu ilmselged ka taas-tuva energia investorite äri-huvid, et põlevkivienergeeti-ka turul koomale tõmbuks.

Samas kaasneks riigivõi-mu poolt põlevkivitööstuse-le ja sellega seotud inimeste-le suurema tähelepanu osu-tamisega midagi enam kui vaid majanduslik mõju. Ei ole kahtlust, et kaevandus-tes, õlitechastes ja elektri-jaa-mades töötavad inimesed on oma lähikonnas arvamusi-lii-rid. Nende sõna kuulatakse ja see maksab.

Kui nemad tajuvad selgelt, et riik hoolib nende tööst ja aitab ka keerukal ajal toime tulla, siis on just nemad need, kes on võimalike julgeoleku-ohutude maandamisel ühed ri-i-gi tõsisemaltvõetavad liitla-sed. Mingit Donbassi õudu-se kordumist oma kodukan-dis, kus on olemas korralik töökoht, ei soovi ükski terve mõistusega inimene.

H ead töökohad, mille lisandumist on mõist-lik Ida-Virumaal mo-tiveerida ka teistes majandusharudes peale põ-levkivitööstuse, ja riigipoolne õlalepatsutus ongi ühed tõhu-samad turvagarantiid mitme-suguste ekspertide hinnangul Eesti jaoks hellas piiräär-ses piirkonnas. Kui Ilmar Raagi salaraport aitas valitsusel sel-lise arusaamiseni jõuda ja pa-ni ka tegutsema, siis tegi ta head tööd.

PÄEVA LAUSE

"Vaidlus on vabas ühiskonnas püsiv te-gelikkus, mis on tüü-tu, aga kindlasti on see parem kui raudne ru-sikas."

Õiguskantsler Ülle Madise, esinedes riigikogu ees oma tegevuse aruandega.

(Riigikogu istung, 20. september)

LEHED EILE

POSTIMEES kutsub mee-dikuid peale poliitikute strei-kima ka haiglaajuhtide vas-tu.

Arstide liit on ametiühin-guna valinud täiesti arusa-a-dava strateegia. Kunagi ei näe me nende sõnumites ega aktsioonides vastandu-mist patsientidele ning iga kord rõhutatakse veel eral-di, et erakorralise abita ei jäeta kedagi. See on mõiste-tav viis leida oma nõudmis-tele nii avalikku toetust kui ka hoiduda sellest, et suhted oma tööandjatega, haiglate juhatustega läheksid liiga te-ravaks.

Rohkem küsimusi teki-tab aga see, et tüüpiliselt ei (hoiatus)streigita oma vahe-tu tööandja või haiglate liidu vastu, vaid sihikul on kogu meditsiinistüsteemi rahas-tamine. Hoiatusstreiki põh-jendava pöördumise teks-til võiks sama hästi, sõnagi muutmata olla ka haiglate liidu allkiri ja keegi ei imes-taks selle üle väga.

Hiljemalt järgmiste par-lamendivalimiste (2019) eel on erakondadel tagumine aeg tuua kodanike ette kon-kureerivad kavad, kuidas Eestis edaspidi arstiabi ra-hastada.

Teisalt, kui tohtrid taha-vad patsientidest/maksu-maksjatest endile liitlasi, peaksid pihtide vahele võt-ma ka oma vahetud tööand-jad – haiglate ja teiste ravi-asutuste juhatused. Otsige esmalt säästu süsteemi seest ja siis on ka lihtsam kõike muud arutada.

EESTI PÄEVALEHT kir-jutab, et samal ajal kui ligi 40 Eesti haigla ja perears-tikeskuse töötajad pidasid kella 9-10 tervishoiu rahas-tamise suurendamise nõud-miseks hoiatusstreiki, vee-res edasi riigihange Pärnu haigla juhile luksusliku au-to liisimiseks.

Urmas Sulele kalli asemel odavam auto ostmisega hai-gekassa defitsiiti muidugi ei kata, aga kogu avaliku sekto-ri otstarbetuid kulutusi pii-rates võib suuremgi sum-ma kokku saada.

Autohaiguse piiramine ei ole ainus koht, kust raha ot-sida. Juba aastaid soõgitak-se kalli aparatuuri soetami-sest haiglatesse, kus see ei leia piisavalt kasutust.

Kuna tervishoiu admi-nistreerimise poolel on vil-tu hulk asju, vajavad haige-kassa ja suurhaiglad enne li-sarahastuse saamist üht kor-ralikku auditit.

ILM JÕHVIS

KOLMAPÄEV. Vahelduva pilvisusega ilm. Puhub mõdukas kirdetuul. Sooja on 10-13 kraadi.

EESTI

KÜSITLUSE PÕHJAL ON KALJURANNAL KALLASE EES ÜLINAPP EDUMAA

Eesti Rahvusringhäälingu (ERR) värske valimiskogu liikmete küsitlus näitab, et presidendivalimistel valimiskogus on ülinapp edumaa Marina Kaljurannal Siim Kallase ees. Kaljuranda toetas 69 ja Siim Kallast 68 oma eelistuse välja öelnud valijameest. Neile järgneb Keskerakonna presidendikandidaat Mailis Reps 61 häälega. Allar Jõksi toetab 58 ja Mart Helmet 10 valijameest. Oma eelistuse avaldas 335 valimiskogu liikmest 264.

Tallinna ülikooli politoloog Tõnis Saarts sõnul näitab küsitlus, et konkurentide teise vooru pääsemiseks tuleb väga tasavägine. "Jah, kõige paremad võimalused on selleks Siim Kallasel ja Marina Kaljurannal, seda on näidanud ka teised küsitlused, mida on valijameeste seas tehtud. Kõik demonstreerivad seda, et Mailis Reps on samuti päris heade šansidega ja ka Allar Jõksi võimalusi ei tasuks päris maha mätta. Olukord on üsna ennustamatu," rääkis Saarts.

KAPO EI KINNITA HELME VÄITEID 5000 VÕITLUSVALMIS VENE-MEELSEST

Kaitsepolitsei (kapo) ei kinnita Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna (EKRE) liidri Mart Helme väiteid 5000 võitlusvalmis Vene-meelse mehe olemasolust Eestis.

"Kaitsepolitsei ei kinnita selliseid väiteid," ütles kaitsepolitsei pressiesindaja Harys Puusepp teisipäeval BNSile.

Eeldatav presidendikandidaat Helme ütles esmaspäeval Vikerraadio otsesaates, et Eestis on 5000 hästi organiseeritud ja väljaõpetatud vene rahvusest noort meest, kes on mobiliseeritavad Eesti riigi vastu väga lühikese ajaga.

"Ma võin kinnitada, tuginedes – ma ei ütle, misugustele – teatud andmetele, et meil on organiseeritud 5. kolonn, umbes 5000 hästi organiseeritud ja väljaõpetatud noort meest, kes osalevad mitmesugustes laskeklubides, paintball'i klubides, jahiseltsides ja muudes sellistes. Kellel on brigadiirid, kes käivad harjutamas Männiku karjääris ja muudes kohtades ning kes on mobiliseeritavad Eesti riigi vastu väga lühikese ajaga," teatas Helme Vikerraadio saates "Reporteritund". (BNS)

Uudised

VÕIM: Volikogu liikmed ei tea kandidaatidest midagi

Kohtla-Järvel on tegu Solovjovile mantlipärija leidmisega

■ Kuigi nädala pärast peaks Kohtla-Järve volikogu asuma valima korruptsioonikuritegudes süüdimõistatud Jevgeni Solovjovi asemele uut linnapead, ei ole volikogu juhtfiguuridel siiani aimugi, kes on kandidaadid.

ERIK GAMZEJEV
erikg@pohjarannik.ee

Et Kohtla-Järvel tasub uue linnapea otsimisega vaeva näha, oli päris hästi selge juba kevadel, kui Solovjov oli süüdi mõistatud kahes kohtuastmes. Lõplik selgus saabus augusti lõpus, kui otsus jõustus, kuna riigikohus ei näinud põhjust kaebust menetlema asuda. Järgnenud ligemale kuu aja jooksul pole aga volikogul õnnestunud esitleda avalikkusele ühtegi volikogu kandidaati.

Volikogu liikmed teadmatutes

Kohtla-Järve volikogu esimees Riina Ivanova distantseerib end uue linnapea otsingutest, olgugi et kandidaate. "Mina olen parteitu volikogu esimees ja ootan praegu ettepanekuid valitsevalt parteilt – Keskerakonnalt. Neid siiani ei ole. Olen siiani teadmatutes," tõdes ta.

Samas teadis Ivanova, et Keskerakond peab võimalike kandidaatidega läbirääkimisi. "Mulle pole nende tulemustest ette kantud, kuid nad võiksid kiiremini tegutseda," sõnas Ivanova.

Täna peaks kogunema volikogu eestseisus, kus lepitakse kokku 28. septembril toimuva volikogu päevakord. "Ma soovin sinna kindlasti panna ka linnapea valimise," kinnitas Ivanova.

Keskerakonna Kohtla-Järve piirkonna juhatuse liige ja volikogu aseesimees Arne Berendsen ei teadnud linnapea otsingutest samuti midagi. "Olin küll vahepeal puhkusel, kuid tean kindlalt, et piirkonna juhatus ei ole koos käinud ega linnapea küsimust arutanud," sõnas ta, oskamata välja pakkuda võimalikke kandidaate.

RIINA IVANOVA
Mina olen parteitu volikogu esimees ja ootan ettepanekuid valitsevalt parteilt – Keskerakonnalt.

Ka teine Keskerakonna piirkonna juhatuse liige, volikogu kantselei juhataja Ivetta Sakkart-Linnard kinnitas, et juhatus pole koos käinud ning ühtegi linnapea kandidaati pole arutatud.

Küsimusega tegeleb Korb

Ainus, kes on Põhjarannikule tunnistanud, et on võimalike kandidaatidega rääkinud, on Keskerakonna Kohtla-Järve piirkonna esimees ja riigikogu liige Valeri Korb. "Kui läbirääkimised ühele poole saavad, siis võin kommenteerida," sõnas ta eelmisel nädalal, lisades, et 28. septembril peaks linnapea valimine volikogus ees seisma.

Mõned volikogu liikmed on Põhjarannikule väitnud, et linnapea ametist pole mitmed võimalikud kandidaadid sugugi vaimustuses olnud. Nad ei ole huvitatud võtmast vastutust linnavalitsuses, mis on varasemate korruptsioonikuritegude tõttu pidevalt politsei erilise tähelepanu all ja libastumise oht eri

Jevgeni Solovjovi ligemale 13 aastat kestnud linnapea karjäär katkes augusti lõpus. Järgmisel nädalal võib selguda, kes võtab tema kabinetis koha sisse.

MATTI KÄMÄRÄ

huvigruppide surve tõttu endiselt olemas.

Juba mõned nädalad tagasi linnapeaks kandideerimise välistanud Riina Ivanova sõnul võiks ta kaaluda tulevikus linnapea ametit vaid juhul, kui ta saaks ametisse asuda täiesti oma uue meeskonnaga. "Praegu peaks minu arvates uus linnapea tööle hakkama vana meeskonnaga. Järgmiste valimisteni on jäänud vaid aasta. Uuel linnapeal ei ole võimalik nii lühikeseks ajaks leida inimesi, keda võib usaldada ja kellele võib ta toetuda," sõnas ta.

Ei saa välistada, et Valeri Korb püüab ära rääkida linnapea ametisse asuma Ljudmila Jantšenkot, kes on finantsteenistuse juhi ja abilinnapeana Kohtla-Järve linna rahakotti hoidnud juba 1996. aasta lõpust ehk ajast, mil Korb linnas võimule tuli.

Ta tunneb hallis majas toimunut ja toimuvat paremini kui keegi teine ning tal jätkub ka mõjuvõimu.

Meeri rollis on eri oletustes nimetatud ka abilinnapäid Deniss Veršinin ja Vitali Borodini, volikogu liiget, endist abilinnapead Viktoria Tsventarnajat ja ka linnasekretäri kohusetäitjat Vadim Vildet. Ükski nendest pole oma huvi täielikult välistanud, kuid nad on seni Põhjarannikule öelnud, et neile pole keegi seda ametit pakkunud.

Küll aga välistas linna peaks saamise Kohtla-Järve linnavõimudega tihedalt seotud ärimene Nikolai Ossipenko kasupoeg Tiit Lillemets, kes on praegu ametis linnapea abina Ahtme, Oru ja Viivikonna linnaosas. "Need on puhtad kuulujutud, ainult kuulujutud," naeris Lillemets.

sustas, et praegu ei ole koondamise otsus veel kindel, kuid selline tõenäosus on tulevikus olemas ning sellest ta inimesi teavitaski.

"Meil on toimunud kolm koosolekut, millest võtsid osa ka töötukassa esindajad ning kus räägiti võimalikest stsenaariumidest. Ja stsenaariume on kaks: kas annan kõik olemasolevad lepingud uuele omanikule üle või lõpetan kõik need lepingud ning vara uus omanik hakkab neid uuesti sõlmima," selgitas pankrotihaldur. (PR)

Edukas müük on tema sõnul seekord üsna reaalne. "Huvi on suur," kinnitas Krupp. Detailsid ei tahtnud ta avalikustada, enne kui raha on pankrotiarvele laekunud, ent ütles, et Meresuu soovivad osta ligikaudu seitse Eesti firmat, kellest enamik juba haldab hotelle või teisi Meresuu-sarnaseid asutusi. "Esialgu ei ole neid, kes tahaksid endale sellesse kohta suvila ehitada."

Samas sai pankrotihaldurilt teatise võimaliku koondamise kohta ligikaudu sada Meresuu töötajat. Krupp täp-

Krupp. Egeria Kinnisvara ehitas Meresuu spaahotelli Narva-Jõesuusse 2008. aastal.

Egeria Kinnisvara suhtes on esitatud nõudeid ligikaudu 20,5 miljoni euro ulatuses, suurim võlausaldaja on Svenska Handelsbanken AB Eesti filiaal. Pankrotivara esimene enampakkumine toimus juunis ning siis oli müüdava vara hind 7,7 miljonit eurot. Septembris vähendati hinda 6,5 miljonile eurole. Järjekordsel enampakkumisel saab Krupi sõnul hinnaks olema 5,5 miljonit eurot.

Meresuu võib uue omaniku saada oktoobris

Pankroti äärel olev Meresuu spaahotell jätkab esialgu tööd, kuid valmistub järjekordest katseks leida alandatud hinnaga enampakkumisel uus omanik.

Meresuus, mille hinda on nüüdseks alandatud kaks korda, saab alates kahest ööst ööbida praegu poole hinnaga – selline pakkumine keh-tib klientidele oktoobri lõpuni. Samuti loodetakse oktoobri lõpuks leida spaahotellile uus omanik. Sellest rääkis Põhjarannikule OÜ Egeria Kinnisvara pankrotihaldur Martin

Rakvere 8,
41532 Jõhvi,
tel. 335 4444,
info@pohjarannik.ee

LÜHIDALT

VANURITE HOOLDEKODU SOOVITAKSE ÄRA OSTA

KOHTLA-JÄRVE. Kohtla-Järve linnavalitsus sai möödunud nädalal Tapal tegutsevalt ASilt Viru Haigla kirja, milles ettevõtte avaldas soovi Ahtmes asuv vanurite hooldekodu umbes 200 000 euro eest ära osta. Säärane summa on seotud kompleksi tehnilise seisukorra ja hoone kolmandas tiivas lõpetamata jäänud ehitustöödega.

AS Viru Haigla tahab seal ehituse lõpule viia, tagada majas kohad 80 vanurile ning hakata osutama seniseid teenuseid regioonikeskmete hindadega, seejuures võiksid kohtlajärvelasid saada 10 protsenti soodustust. Tagahoovi lubas ettevõtte teha kultuurikompleksi vaba aja veetmiseks.

Kohtla-Järve linnapea kohusetäitja Ljudmila Jantšenko ütles, et põhjust hooldekodu pärast muretseda ei ole, kuna esialgu on tegemist vaid pakkumisega, mida pole isegi arutatud.

"AS Viru Haigla tuli selle pakkumisega välja omal algatusel," selgitas Jantšenko. "Hakkame seda arutama ja kujundame välja seisukoha, kuidas sellele vastata. Maja müümise küsimust pole linnavalikogu istungil isegi arutatud ning praegu ei ole selleks ka mingit majanduslikku põhjendust. Nii et linlastel ei tasu muretseda, et me selle teenuse kellelegi ära anname. Igal juhul lähtuvad linnavõimud sääraseid asju otsustades eelkõige sellest, et need teenused linnaelanikele endiselt kättesaadavaks jääksid."

PÕLES TÜHI ELUMAJA

SÄLLIKU. 19. septembril kell 6.05 teatati häirekeskusele, et Iisaku vallas Sälliku külas põleb lahtise leegiga maja, kus keegi ei ela. Tulekahjule pandi piir kell 7.13 ja see likvideeriti kell 9.11. Inimesed vigastada ei saanud. Tulekahju tekkepõhjuse selgitab välja uurimine.

POLITSEI

JÕHVIS RÖÖVITI MEEST

19. septembril teatati, et Jõhvis Tartu maanteel röövisid tundmatu isikud 34aastaselt mehelt 50 eurot sularaha.

KIVIÕLIST VARASTATI AUDI

19. septembril teatati, et Kiviõlis Alutaguse tänaval asuva eramaja eest ärandati sõiduauto Audi. Kahju on üle 200 euro.

POLITSEI OTSIB VÄGIVALLAS KAHTLUSTATAVAT

Narva politsei palub kaasabi, selgitamaks välja 34aastase Aleksandri asukohta. Meest on alust kahtlustada kehalises väärkohtlemises.

Aleksandr on ligikaudu 190 cm pikk, sportliku kehaehituse ja tumeruugete juustega. Kõigil, kes on meest näinud või omavad infot tema võimaliku asukoha kohta, palutakse sellest teada anda ühinumbri 112.

VAIDLUS: ATKO kahtlustab, et linn plaanib lepingu ülesütlemit

Kohtla-Järve ja ATKO pidasid purjus bussijuhi pärast kohtulahingut

■ Kohtla-Järvel avalikke bussiliine teenindav OÜ ATKO Liinid vaidlustas kohtus trahvi, mille linn määras alkohooljoo-
bes bussijuhi tõttu ära jäänud sõitude eest, kuid kaotas ning pidi lõpuks kandma trahvist oluliselt suuremaid kulusid.

ERIK KALDA
erikk@pohjarannik.ee

Vaidlus sai alguse sellest, et 2014. aasta augustis jäi Kohtla-Järve Järve ja Ahtme linnaosa vahel kurseeival bussiliinil nr 21 politseile alkohooljoo-
bes bussijuhi tõttu ära jäänud sõitude eest, kuid kaotas ning pidi lõpuks kandma trahvist oluliselt suuremaid kulusid.

ATKO pöördub kohtusse

2015. aasta veebruaris edastas Kohtla-Järve linnavalitsus bussifirmale teate rakendada selle juhtumi tõttu ATKO Liinide suhtes lepetrahvi 700 euro ulatuses ning selle summa ulatuses vähendati vedajale ka lepingus ette nähtud kuumakset.

ATKO sellega ei nõustunud ja kui linn vaiet ei rahuldanud, pöördus firma kohtusse, väites, et üldine leping üldse selliseid nüansse ei reguleeri, mistõttu ei saa juhtunut käsitleda lepingu rikkumisena. Bussifirma väitel läbis bussijuht enne liinile minekut joo-
bekontrolli ning alkoholi tarvitamis ta juba vahetuse kestel, mistõttu tööandjal polnud te-

Kohtla-Järve linn ja OÜ ATKO Liinid sõlmisid bussiliinide avaliku teenindamise lepingu 2013. aasta mais, misjärel vedaja tõi liinidele ka uhiuued bussid. Ent sellest ajast on linnavõimude ja bussifirma vahel olnud mitmeid vaidlusi sõlmitud lepingu punktide üle.

PEETER LILLEVÄLI

KOHUS

Võimalus, et mõni bussijuht võib mingil isiklikul põhjusel sõidukõlbmatuks osutada ja seetõttu veoostte ära jäämise põhjustada, on olukord, mida pidi lepingu sõlmimisel arvestama.

da enam võimalik kontrollida. ATKO väitis ka, et linn teeb süüdistuste esitamise ettevalmistusi selleks, et rikkumiste põhjendustel leping üles öelda.

Tartu halduskohas asus seisukohale, et lepingule alla kirjutades on vedaja võtnud endale kohustused vedada sõitjaid kooskõlas õigusaktidega, tagada lepingu kehtivuse perioodil sõitjate igakülgset ohutu veo sõiduplaanides ettenähtud liinidel ja kellaegadel ning korraldada selleks

oma asutuse ja sõidukijuhtide töö nii, et oleks tagatud asendussõidude olemasolu ja liinile saatmine juhul, kui mõni buss rikke tõttu liinile minna ei saa või on liini teenindamisse katkestanud.

Vaidlusalust olukorda tõlgendas kohus aga lepingu vedajapoolse rikkumisena ning leping näeb sellest tulenevalt ette ka leppetrahvi.

Vedaja peab tagama korraliku bussijuhi

Kohus leidis, et lepingu kohaselt on busside komplekteerimine nõuetele vastavate bussijuhtidega ning sõiduplaanide järgimine vedaja kohustus ning vahejuhtumit ei saa käsitleda väärarvatu jõu olukorranä, mida ei saanud ette näha.

"Võimalus, et mõni bussijuht võib mingil isiklikul põhjusel sõidukõlbmatuks osutada ja seetõttu veoostte ära jäämise põhjustada, on olu-

kord, mida pidi lepingu sõlmimisel ja sellega võetud kohustuste täitmise korraldamisel kindlasti ette nägema ja arvestama," leidis halduskohus, lisades, et bussifirma pole ära näidanud ka ühtegi asjaolu, mis takistanuks operatiivselt liinile saata asendussõidukajuhi.

Vabandav pole kohtu arvates ka olukord, kus bussijuht liini teenindamise ajal alkoholi tarvitab. "Ka seda saanuks vastava personali hoolikama valiku puhul vältida," tõdes kohus, jättes oma otsusega jõusse nii 700 euro suuruse leppetrahvi kui bussifirma kanda selle tehtud kohtukulu, mis ulatus 2117 euroni.

Praeguseks on kohtuotsus jõustunud, sest tänavu aprillis jättis Tartu ringkonnakohtus ATKO kaebuse selle kohta rahuldumata ning riigikohtus ei võtnud bussifirma kaebust menetlusse.

Ettevõtluse auhinda püüab kaks Ida-Viru ettevõtet

Ettevõtluse auhinna nominentide seas on Narva metallitööstusettevõtte OÜ Fortaco Estonia ja Kohtla-Järve keemiatehas OÜ Eastman Specialties.

Ettevõtluse auhinda annab välja ettevõtluse arendamise sihtasutus (EAS). Koostöös eri valdkondade asjatundjatega valiti välja kolm paremat ettevõtet viies kategoorias. Hindamise aluseks olid majandustulemused, turundusplaanid, tootarendus ja teised tegurid, mis tagasid ettevõtetele edu. Iga kategooria parimad kuulutatakse välja 13. oktoobril toimuv pidulik auhinna-galal.

OÜ Fortaco Estonia kandideerib aasta välisinvestori tiitlile. Ettevõtte annab tööd 370 inimesele, kes teenivad keskmiselt 1127 eurot, kusjuures kahel viimasel majandusaastal on loodud 129 töökohta. Ettevõtte eelmise aasta müügitulu oli ligi 30 miljonit ja ärikasum umbes pool miljonit eurot.

Viimase kahe aasta investeeringute kogumaht ulatub 2,5 miljoni euroni. Investeeringute eesmärk on olnud tehase võimsuse tõstmine ja tootmisprotsesside automatiseerimine, samuti inimeste koolitamine.

Fortaco Estonia on kunagise sõjatehase Balti järeltulija ja kuulub Soome kapitalil põhinevasse Fortaco Gruppi, valmistades metallkonstruktsioone tellijatele üle Euroopa.

Aasta välisinvestori auhinna kategooria eesmärk on tunnustada ettevõtteid, kes on silma paistnud Eestisse tehtud otsesest välisinvesteeringutega ning panusega majandusellu uute tehnoloogiate ja ärimudelitel rakendamise ning kõrge kvalifikatsiooniga töökohtade loomisega.

OÜ Eastman Specialties valiti kolme nominendi hulka aasta piirkonna ettevõtte kategoorias, kus soovitakse tunnustada neid, kes põhitegevuse kõrvalt panustavad ka kohaliku elu arengusse.

OÜ Eastman Specialties

OÜ Fortaco Estonia annab tööd 370 inimesele, kes teenivad keskmiselt 1127 eurot, kusjuures kahel viimasel majandusaastal on loodud 129 töökohta.

MATTI KÄMÄRÄ

müügitulu oli eelmisel aastal ligi 58 miljonit eurot ja ärikasum 7,6 miljonit eurot. Ettevõtte töötajate arv on 163 ja keskmine töötasu 1505 eurot.

USA kontserni kuuluv ettevõtte, mis asutati 1995. aastal ärinimega Velsicol Eesti, väärtustab oma töötajaid ning panustab teadlikult piirkonna arengusse. Näiteks usutakse, et kõik tööõnnetused on vältitavad, ning selle nimel nähakse kõvasti vaeva. Samuti väärtustatakse terveid eluviise. Neile, kes soovivad suhtesetamisest loobuda, jagatakse tasuta plaastreid. Töötajatele pakutakse spordikompensatsiooni, mitmeid vaktsiine jms.

Koostöös Kohtla-Järve linnavalitsusega korraldati heategevusjooks, mille eesmärk on aidata haigete lastega peresid. Pidevalt abistatakse ka lastekoduseid. Ettevõttes on oma sponsori fond ja TTÜ stipendiumid. (PR)

Ida-Viru keskhaiglas piirdus hoiatusstreik lühikese koosolekuga

■ Eile hommikul üle-eestiline tervishoiutöötajate hoiatusstreik piirdus Ida-Viru keskhaiglas vähem kui kümme minutit kestnud arstide ja õdede kogunemisega haigla peakse ees.

ERIK GAMZEJEV
erikk@pohjarannik.ee

Umbes pooleajale osalejale jagati kätte pealinnast saadud trükitud plakatid sõnumitega "Tervis on kallim" ja "Ole terve", millel nõuti tervishoiu rahastamise suurendamist, et patsiendid saaksid vajalikku arstiabi. Mõned plakatid ripusid ka haigla koridoride seintel.

Kogunemisel kõneldi öde-
de liidu Ida-Virumaa piirkondliku ühenduse juht Maie Türkson nimetas haigekassa puudujäägi tõttu haiglatele peale-surutavat ravijuhtumite hinna alandamist niigi tühjaks pigistatud sidrunist teeruliga viimase mahla väljavõtmise katseks. "Selle tulemusel pikenevad ravijärjekorrad ka meie haiglas veelgi. Nii ei jää

inimestel midagi muud üle, kui pöörduda üha sagedamini EMOsse [erakorralise meditsiini osakonda], kus töökoormus kasvab seetõttu üha rohkem ja rohkem," kinnitas Türkson, kes ise töötab Ida-Viru keskhaigla EMO õendusjuhina.

Ta lisas, et rahastamise vähendamise tõttu tuleb Ida-Viru keskhaiglas teha üha rohkem tööd, mille eest haigekassa ei maksa ning mille kulud tuleb haiglal endal katta. "See raha tuleb investeeringute arvelt ja see hakkab mõjutama ka ravi kvaliteeti," märkis ta.

"Täna on hoiatus, esimene süst; kui see ei mõju, tuleb jätkata pikema ja tõhusama ravikuuriga," luges Türkson kolleegidele ette Eesti arstide liidu, Eesti tervishoiutöötajate kutseliidu ja Eesti ödede liidu

ühisavalduse. Samas ei osanud ta eile veel öelda, milline see "pikem ja tõhusam ravikuur" võiks tulla.

Türksoni sõnul anti hoiatusstreigi ajal inimestele vältimatut abi ning EMO töötas tavapäraselt. Samas näitas ringkäik haiglas ja polikliinikus, et igapäevane töö jätkus ka enamikus teistes üksustes. Polikliiniku registratuurist öeldi, et nemad ei streigi, kuna see tekitab inimestele ja arstidele asjatut segadust. Hoiatusstreigi ajal võeti näiteks vereproove ja järjekorrad liikusid ka teiste protseduuride kabinetide uste taga.

Eriarsti vastuvõtul käinud Tatjanal oli hea meel, et olles ligemale pool aastat arstile pääsemist oodanud, ta hoiatusstreigile vaatamata siiski vastu võeti. Samas oli ta seda meelt, et arstid ja õed peaksid oma nõudmisi aktiivsemalt ning silmatorkavamalt esitama. "Ega see, kui nad igaüks omaette kabinetis ühe tunni streigiks, midagi muudaks," arvas ta.

Eile hommikul tuli Ida-Viru keskhaigla peakse ette kümneks minutiks meelt avaldama ja tervishoiu rahastamise suurendamist nõudma umbes poolsada töötajat.

PEETER LILLEVÄLI

PERETURISM: Atraktsioone jätkub igale vanusele

Seikluskeskuse uuenduskuur algab uuel aastal

■ Kiviõli seikluskeskus, kes sai oma teenuste arendamiseks 1,5 miljonit eurot toetust, alustab uuenduskuuri kohe, kui suusahooaeg selja taga, et teha valmis keskus, kus tegevust peaks jätkuma igale eale.

GERLI ROMANOVITS
gerli@pohjarannik.ee

Piirkonna konkurentsivõime tõstmise toetusega ehitatakse seikluskeskusesse rida atraktsioone, mis peaksid täitma tühimiku peredele, kelle isad mägiautodel sõidavad või trossiga mäest alla kihutavad. Nii luuakse juurde mitmeid seikluslikke mänge, aga ka rand, kus saab suvitada ja veeatraktsiooni nautida.

Põnevikivikaevandus

"Kasutusele võetakse kogu see ala, mis jääb peamaja ja tiigi vahele ning pole praegu väga atraktiivne," rääkis seikluskeskuse juht Janek Maar.

Nii on sinna planeeritud kaks mänguväljakut, neist üks 1-4aastastele ja teine 5-10aastastele lastele. Liikluslinnak loob majade ja tänavate ning mitut sorti ristmikuga minilinna, et õppida, kuidas ja kus liigelda ning kes kellele teed peab andma.

Üks omalaadsemaid atraktsioone on põnevikivikaevandus, kus ekskavaatoriga tuleb tõsta õige kogus materjali vagonetti, viia see tehasesse ja vaadata, mida seal toodetakse. "Mida seal nn tehases toodetakse, on praegu veel lahtine ja jääb üllatuseks," ütles Maar, kelle sõnul on võimalik ekskavaatoritega toimetada nii lastel kui täiskasvanutel.

Nii on ka teine atraktsioon – tuletõrjekadeemia – mõeldud tervele perele. "Suuremad liiguvad dresiniga tulekahjupaika, kus tuleb vett pumpama hakata, ja väiksemad pereliikmed saavad siis suunata veejuga põlevatele objektidele," kirjeldas Maar. Päris tuld selles atraktsioonis ohutuse mõttes ei kasutata.

Suurematele lastele ehitatakse postidele seiklusra-

Kiviõli seikluskeskuse juht Janek Maar lubab, et tulevikus ei pea pered ajal, mil isad mägiautodega kihutavad, igavlema ning tegevust jätkub kõigile.

da, mis on atraktiivne nii üksikülalastajatele kui ka korporatiivklintidele. Seiklusraja ehitamine oli päevakorras juba varem, kuid siis otsustati trosslaskumissüsteemi ehitamise kasuks. Nüüd saab vana idee ellu viidud.

"Atraktsioonide vahele tahame luua veel väiksemaid põnevaid mänge ja meelelahutust, mis võiksid põnevust pakkuda. Näiteks on meil territooriumil buss, mille rooli keerata ja kange katsuda võiks väiksematel vägagi põnev olla," ütles Maar.

Ala lõpeb rannaga lumetootmissüsteemi tiigi juures, mis kasvab praegusest kolmandiku võrra suuremaks. Nii tekib vee ärde suvitamise koht ja vee peale samuti atraktsioone.

Mägi ei jää välja

Tiigi suurendamine pole oluline mitte ainult atraktsioonide poole pealt, vaid ka talvise lumetootmise parandamiseks. "Sel aastal olime olukorras, kus vesi sai tiigist otsa ja lumetootmine jäi päriks päevaks seisma," rääkis Maar. Värskelt tekkinud vesi, mis pole settida jõudnud, pole aga piisavalt puhas ja toodetud lumi on määratud il-

AVATUD VIIMASEID PÄEVI

Kiviõli seikluskeskuse suveatraktsioonid on sel nädalavahetusel avatud viimast korda.

Pärast seda on võimalik mägiautodel ja trossil sõita või vibu lasta ainult etetellimisel.

Sügis- ja kevadhooaeg on keskuses suunatud eelkõige korporatiivklintidele, kes peavad seal seminare ja koolitusi.

Keskus avatakse kõigile uuesti talvel, kui algab talihooaeg ja laskumisinõlvad on suusasõiduks valmis.

mega. Suurem tiik peaks selle mure lahendamaks.

Ka lumekahureid muretsetakse juurde, et tootlus parem oleks. Peale selle ostab keskus väikese rajatraktori, mis peaks maandama riske juhaks, kui suure traktoriga midagi juhtuma peaks.

Mäele pannakse üles ka uus eskalaatoritõstuk, mis talvel viib algajaid paarisa ja meetri kõrgusele. Suvel hakkavad sama tõstukit kasutama suvetuubiraja kasutajad ning downhill'i sõitjad. Downhill'i radu tehakse mäele mitme raskusastmega. Algajad alustavad madalamal ja kergemal rajal, kogenumad võivad suure suusatõstukiga sõita mäe otsa, et seal siis spetsiaalset rada pidi alla tulla. Downhill'i rajad saavad ka spetsiaalse tolmuvaiba katte.

Kate pannakse ka mägiatode rajale. "Asfaltkate muudab raja siledamaks ja tolmuvaibaks," ütles Maar. Mägiautod hakkavad alla sõitma samast kohast, kust praegu. Talvel jääb asfalt lume alla ning suusatamist segama ei hakka.

Pärast sula

Kui praegu käib uute atraktsioonide projekteerimine, siis uue aasta alguses kuulutatakse välja hange ning alustatakse tööde tegija otsimist. "Tööde endiga peaksime algust tegema kohe, kui lumi sulab," ütles Maar.

Kui võimalik, loodetakse osa atraktsioonidest avada juba 2017. aasta suvel. "Tööd peaksid lõppema 2018. aasta juuniks ja siis võib tõesti öelda, et keskus on valmis," lisas ta.

Põlevkivitööstuse juubeliseminaril osalejad külastavad neljapäeval ja reedel ka Ida-Virumaal asuvaid õlitechaseid ja elektrijaamu. MATTI KÄMÄRÄ

Põlevkivitööstuse juubel tõi Eestisse rohkelt külalisi

■ Tallinnas tähistatakse esindusliku seminariga Eesti põlevkivitööstuse sajandat sünnipäeva. Neljapäeval ja reedel on seminarist osavõtjad Ida-Virumaal. Külastatakse Narva karjääri, elektrijaamu, Enefiti õlitechast ja Narva tuuleparki.

AGO GAŠKOV
info@pohjarannik.ee

Lisaks Eesti asjatundjatele osaleb seminaril teadlasi ja insenere Jordaniast, Türgist, Austraaliast, Hiinast, Venemaalt, Kanadast, Kasahstanist, Ühendkuningriigist ja USAst.

Tallinna tehnikaülikooli rektor professor Jaak Aaviksoo tõi esile Tallinnas Kultuurikatlas peetava sümposiumi avaistungil, et põlevkivitööstusel on olnud Eesti riigi jaoks laiema rolli kui tööandja, energeetilise sõltumatuse tagaja ja keskkonnaprobleemide tekitaja.

On, mida müüa

Tartu ülikooli rektor, geoloog professor Volli Kalm viitas sellele, et ka esimene doktoritöö geoloogias kirjutati just põlevkivist. See oli eestikeelsele geoloogiaõppele alusepanija professor Hendrik Bekkeri uurimus. "Põlevkivi on kõige paremini uuritud Eesti maavara. Meil oleks igati mõttekas müüa oma oskusi ja tehnoloogiat," kinnitas Kalm.

Samas on just Eesti Energia välisprojektid USAs ja Jordaniast terava kriitika alla sattunud. Kalm arvates on aga tegemist vajaliku tegevusega. "Jordania on positiivse tulemusega projekt, alates sellest, et tolle riigi põlevkivivarud määrasid kindlaks Eesti geoloogid, kuni selleni, et kasutatakse Eesti tehnoloogiat. See ongi teadmiste eksport. Me ei vii sinna süles põlevkivi ja tünnidega õli, vaid teadmisi, mis on Eestis saja aasta jooksul kogunenud," selgitas Kalm.

Taastuvad energiaallikad ei

tõrju Kalmu hinnangul fossiilseid kütuseid välja. Praegu moodustab taastuvenergeetika maailma energiabilansist kõigest 8% ja selle osakaal ei kasva. "Seetõttu ongi vaja arendada keskkonnasõbralikke ja tõhusaid tehnoloogiasid, mis suudavad sellest maaarast maksimumi välja pigistada," tõi Kalm.

Teaduse ja põlevkivitööstuse koostöö on ka praegu võrdlemisi tihe, tõeses VKG juhatuses esimees Ahti Asmann. Üha karmistuvad keskkonnanõuded on üks tegur, mis sunnib tööstust ja teadust tihedat koostööd tegema.

Põlevkivi kasutamine mitmekesisust

Põlevkivisümposiumi aruteludel käsitletakse põlevkivi kasutamist õli ja teiste kütuste tootmiseks, kaevandamist, elektritootmist ja põlevkivigeoloogiat ning keskkonnaprobleeme, aga ka näiteks seda, kuidas ühe Austraalia maardla põlevkivituhast vanaadiumi toota. See omakorda annab võimaluse hakata senisest odavamalt tootma väga vastupidavaid akumulaatoreid. Teadlased ja insenerid toonitasid korduvalt, et põlevkivi on keemia- ja kütusetööstuse tulevik ning seda maavara on veel vara maha kanda.

Peaminister Taavi Rõivas tõi esile, et põlevkivist elektritootmine on taganud Eestile energiasõltumatuse. "Eesti on üks väheseid riike maailmas, mis toodab rohkem elektrit kui tarbib. Samuti oleme üks energiaimpordist vähem sõltuvaid riike Euroopa Liidus ja selle sõltumatuse on meile taganud põlevkivist elektritootmine," ütles peaminister.

Kohtla-Järvel valitakse esimest korda aasta isa

Kohtla-Järve on välja kuulutanud konkursi "Kohtla-Järve aasta isa 2016" – säärase algatuse käis välja linnavolikogu sotsiaalkomisjon.

Sotsiaalkomisjoni esimehe Irina Putkoneni sõnul oodatakse avaldusi 5. oktoobriks, neid võivad esitada kõik Kohtla-Järve elanikud ning Eestis tegutsevad organisatsioonid ja asutused. Konkur-

sist võivad osa võtta kõik isad ja vanaisad, kes on tublid linnaelanikud, panustanud oma pere kõrvalt energiat kogukonna arengusse ning tegutsesid aktiivselt või on tegutsenud linna elus.

"Aasta isa aunimetuse kandidaadi tegevused peavad olema positiivses mõttes erilisel silmapaistvad nii tema perele kui kogu Kohtla-Järve linnale. Ta peab olema aktiivne

ja iseseisvalt eluga toime tulema ning tema pere liikmed peavad olema eeskujuks teistele linnaelanikele," kommenteeris Putkonen.

Konkursi tingimuste kohaselt peab kandidaadi rahvastikuregistrijärgne elukoht olema Kohtla-Järve ja ta peab ka tegelikult Kohtla-Järve linnas elama. Iga taotleja võib konkursist esitada ühe kandidaadi. Taotluse esi-

tamiseks tuleb täita blankett, mis on kättesaadav Kohtla-Järve linna kodulehel www.kjlv.ee ja samuti linnakantseleis (kab 215).

Konkursi võitjat autastatakse tänukirja ja nimelise kinkekaardiga. Aasta isa aunimetust antakse üle linnavalitsuse korraldatud pidulikul üritusel, kuhu kutsutakse kõik konkursist osavõtnud. (PR)

Kaljuranna ülesseadajate seas on kaks Ida-Viru valijameest

26 valimiskogu liikme seas, kes seadsid eile Marina Kaljuranna presidendikandidaadiks, on ka kaks Ida-Viru valijameest: Toomas Nõmmiste Kohtla vallast ja Veiko Erm Sonda vallast.

Sotsiaaldemokraat Nõm-

miste ütles juba eelmisel reedel Põhjarannikule, et Kaljurand on tema soosik juhul, kui Eiki Nestor valimiskogus ei kandideeri. Reformierakondlane Veiko Erm ei soovinud eelmisel nädalal oma eelistust veel avalikustada. (PR)

AJA LEHT

ALUTAGUSE KARTULI
PIKAD RÄNNAKUD

Alutagusel, samuti ka mujal Wi-rumaal algas eksportseemne-kartuli "Majesteedi" ostmine talupidajailt.

Wäljaweoks saavad seemne-kartuleid müüa ainult need kasvatajad, kellede põllud suwel kartulikasvatamise ühingu poolt üle waadati ning seemne-kartulina kõlblikuks osutusi. Tunnistatud põldude omanikud ongi juba wastawad tunnistused kätte saanud. Et koorred ei saaks rikutud, seepärast peab kartuleid pärast wõtmist hoidma vähemalt nädal aega kuhjas, et koor wõiks kinni tõmbuda.

Täna wused seemnekartuli hinnad on kõrgemad möödunud aastast. Saak eksporteeritakse Wahemere maadesse ja Lõuna-Ameerikasse.

Lõuna-Ameerikasse saadetaw kartul pannakse puust kastidesse, millise pakkimiswiisi tingib pikk teekond ning sealne kõrge temperatuur. (Põhja Kodu, 23. september 1936)

KIVIÖLI SOOJUSE NÕUKOGU
SEAB SIHIKS MADALA HINNA

Kiviöli Soojuse uus nõukogu, kes valis esimeheks abilinnapea Maksim Danilovi, seadis enda peamiseks eesmärgiks kevadel lubatud soojuse 350kroonise hinna hoidmise, mille tegi neile kohustuseks ka linnavalitsus, kes on soojusettevõtte omanik. Danilov kinnitas, et nad on juba paar korda pidanud läbirääkimisi Oüga Kiviöli Keemiatööstus, kellest sõltub soojuse madala hinna hoidmine linnas. Soojuse ostu-müügileping jäi keemiaettevõtte ja Kiviöli Soojuse vahel sõlmimata, kuna linna soojusettevõtte tegevjuhi Vladimir Tšikuli hinnangul ei olnud leping tema ettevõttele kasulik. (Põhjarannik, 21. september 2006)

Sillamäelastele tutvustatakse häid Vene filme

■ Sillamäe kultuurikeskuse uue hooaja avas Ivan Turgenevi näidendi "Kuu aega maal" põhjal valminud film "Kaks naist". See oli kingitus sillamäelastele filmi loojatelt, muu hulgas selle stsenaaristilt Olga Pogodina-Kuzminalt.

IRINA KIVISELG
irina@pohjarannik.ee

Mis ajendas teid Sillamäe kultuuriellu oma panust andma?

Eelkõige see, et Sillamäe pole mulle võõras linn: siin elab mu vanaema, siin veetsin ma oma lapsepõlve ning olen hakanud viimasel ajal siin sageli käima. Pärast kätärarikast ja kiire eluga Peterburi on siin lausa paradüis: puhkan ja töötan, kirjutan raamatuid ja stsenaariume. Mulle meeldivad väga meri, linn ja inimesed, kellest paljudega olen ma juba sõbraks saanud.

Hämmastav, et saal on pea-aegu täis ja piletite eest raha ei küsita...

Seepärast ma nimetangi seda kingituseks – leppisime kokku produtsentidega ja Sillamäe linnavõimudega, kes saali meie käsutusse andsid. Idee polnud juhuslik – see sündis pärast kohtumist Sillamäe raamatukogus, kus ma rääkisin oma raamatutest ja filmivõtetest. Tundsin publiku huvi ning tulin mõttele, et miks mitte filmi näidata. Eestis ei näidata just kuigi palju tänapäeva Vene filme. Ning enne filmi vaatamist räägin veidi selle valmimisloost, näitlejatest ja kulisside taga toimuvast.

Olga Pogodina-Kuzmina sõnul on Sillamäe kultuurikeskuse saal filmide vaatamiseks lausa suurepärase. Ning tänu temale saab seal ka häid Vene filme vaadata.

IRINA KIVISELG

See pole ühekordne ettevõtmine?

Ei, suvel näitasime "Kangelast" Dima Bilaniga peaosas ja see oli väga menukas. Mingit plaani pole, ent kui võimalus tekib, siis me lihtsalt lepime kokku. Pole välistatud, et tulevikus loome filmiklubi ning kohtumised hakkavad toimuma iga kuu.

"Kaks naist" on minu meelest suurepärase meeleline film, mille juurde tahaks üha uuesti naasta. Kuid selles pole seda dünaamikat, millega tänapäeva vaatajad harjunud

Turgenevi näidendi "Kuu aega maal" põhjal vändatud film "Kaks naist" on võitnud mitu mainekat auhinda.

KAADER FILMIST

on. Sellest hoolimata õnnestub autoritel publiku tähelepanu hoida. Õeldakse, et tänapäeval Vene klassika põhjal filmi vändata on enesetapuga võrdne ettevõtmine...

See on väga keeruline lugu, kuid meil õnnestus kokku saada suurepärase näitlejate ansambel, kuhu kuulub teiste seas ka andekas inglise näitleja Ralph Fiennes.

Hiljuti oli selle filmi esilinastus Londonis ning seal sed vaatajad võtsid selle väga hästi vastu. Seal suhtutakse klassikasse teisiti. Vene kinodesse endale teed murda ei ole tõesti kerge, kuid seda filmi näidatakse siiski, ehkki küll mitte täissaalidele. "Kaks naist" leiab oma vaataja. Rõõmu teeb see, et film on saanud mitu auhinda.

Kuidas kulges koostöö Vera Glagolevaga?

Vera on huvitav inimene, ta on üdini naine, kuid samas jäik. Vaidlesime temaga väga kaua ja palju, vahel lausa tülitsemiseni välja. Mina tahtsin teksti lühendada, lisada dünaamikat, sest Turgenevi näidend on arhailine, selles on palju dialooge ja kordusi. Ent 19. sajandil oli teine elurütm – ning Vera tahtis seda tunnet säilitada. Nendest vaidlustest sündiski film ning mulle tundub, et see on edukas..

Kus seda filmiti?

See on Venemaa, Suurbritannia, Läti ja Prantsusmaa ühistöö. Seda filmiti Novospasskis Smolenski oblastis helilooja Mihhail Glinka mõisas. Töö filmi kallal, sealhulgas ettevalmistusperiood, kestis kolm aastat.

Rääkige mõni lugu filmivõtetelt.

Filmis teevad kaasa välistmaa artistid, teiste seas prantslanna Sylvie Testud, sakslane Bernd Moss ja ing-

lane Ralph Fiennes ("Schindleri nimekiri", "Onegin", lord Voland De Mort "Harry Potteri" filmides – I.K.).

Kui filmisime Rakitini saabumist mõisa, oli jahe päev ning Fiennes oli niivõrd läbi külmunud, et teatas: see on tema esimene ja viimane päev, mil tema selles filmis osaleb... Ent hiljem sai ta hotellis sooja ja otsustas siiski jätkata. Ta on väga andekas ja harukordselt veetlev inimene!

Te olete ka mitme Moskva, Peterburi ja teiste Venemaa linnade lavadel etenduva näidendi autor. Kas mõnda neist on kavas ka Eestis näidata?

Miks ka mitte? Meid seob ühtne kultuur ning olenemata sellest, milline poliitiline olukord mingis riigis valitseb, on kultuur see, mis lõhub kõik piirid. See on suurepärase vahend rahu taastamiseks.

Äkki sünnib teie peas ka mõni Sillamäe linnaga seotud stüžee?

Täitsa võimalik.

PÄEVA PILT

PEETER LILLEVÄLI

ILLUKA KOOL PIDAS SÜNNIPÄEVA. Eile 95 aastat tagasi avati Illuka mõisahoones kool. Sünnipäeva puhul tervitati väärikat koolihoonet lauluga ja tehti talle suur kalli, milleks moodustati õpilastest ja õpetajatest haridustempli ümber ring. Pärast tunde esines trikimees Jürgen Veber. Oma võlumisoskust said proovida ka õpilased. Koolipere ja lasteaia vanem rühm istutasid maha 95 erivärvilist tulbisibulat ja lugesid neile enne võlusõnad peale – ikka selleks, et kevadeks oleks õuesõppeklassina kasutatava pargipaviljoni ümber värvikirev tulbipeenar. "Loodame, et kevadel kooli lõpu ja vilistlaste kokkutuleku ajal need lilled ilusasti õitsevad. Igaüks jättis meelde, kuhu just tema sibula mulda pistis, ja kevadel on hea vaadata, kelle võlusõnad kangemaks osutusid," ütles kooli direktor Olesja Ojamäe. Illuka kool tähistab oma ümmargust sünnipäeva terve õppeaasta jooksul iga kuu mõne ettevõtmisega.

TÕVEKINDEL		HEAMEEL	HURTSIK	METROPOL	LÜHI-KIRJUTIS	LIHT-LABANE	POOLA KIRJANIK	LIITER	PARADIIS	RATSIONA-LISEERIMA		VALGUS-PILT	OBJEKT		LÄÄGELT	LAMETRÜKK
E. END. LASKJA (IV. + N)						TÄPITÄHT										
HUBANE						KUIVALT DES-TILLEERIMA				BRASILIA KIRJANIK	RÜTMIKAS TANTS					
SAKSA K. EESSÕNA			RAUDTEE-RÕÖBAS					MUHAMED I USK							FLUOR	
			... MIKKOR (FOTOGRAAF)					TÄHN, MÄRK							ENE K. EESSÕNA	
URAA		ASULA					HILJA (MURDES)					SULPSATUS				
		HISPAANIA KIRJANIK					TOIMING					MÖLA				
LAVATS						OLE PIKALI				KOHT VAL-GAMAAL	TELE-VISIOON					
						VÖRGUNÕEL										
KUKUPAI						RIIGIKAITSE-ORG.										
						JOOD										
SUURE VÄÄVLI-SISALDUSEGA KUMMI								HEIJUREDELI 4. ASTE								

HAARAVAD RISTISÕNAD KÕIGILE
RISTIK

Hea metsaomanik!

OSTAME:

kuusepalki

pikkustega 6.1m, 5.1m ja 4.1m
dia 14-45cm

PAKUME:

Vastuvõtt Kunda terminalis
vajadusel metsaservas

Veiko Rosi tel 5347 8185
veiko@artiston.ee

Toomas Keskülla tel 5283 616
toomas@artiston.ee

ARTISTON

Tähelepanu!

Miloserdie teatab:

13. oktoobril kella 9-15

(eelregistreerimisega)

korraldab ühingu kontoris

(Sillamäe, Majakovski 12)

vastuvõtu firma, mis tegeleb

kuuldeaparaatidega Otikon (Taani).

Tel 392 4378 või 5669 5200,

www.miloserdie.ee.

Riik doteerib kõiki kuuldeaparaate.

Dotatsiooni saamiseks on vajalik perearsti tõend ja isikliku abivahendi kaart.

Ühing loodab sponsorite abile, siis on vastuvõtt TASUTA!
Teeme oma eakatele inimestele ja neile, kes ei kuule, rõõmu kuulda ümbritsevat maailma!

MTÜ Miloserdie kontod: SWEDBANK, EE742200001120280961; SEB, EE391010552021135007.
Annetada saab ka ühingu kontoris, kus asub annetuskarp.

Palume ka kohalikel saadikutel teha annetusi.

Ühingu kontoris on võimalik osta hügieenitarbeid, täiskasvanute pampereid, mähkmeid jne, laenutada karke, vankreid, kõnnikarusid.

Ühing tänab kõiki sponsoreid.

VIRUGEOLOOGIA

- Puurkaevude (vesi) puurimine
- Kaevude tegemine
- Puurkaevude puhastamine ja remont
- Kaevude puhastamine
- Maa-aluste kommunikatsioonide paigaldamine ilma kaevenditeta

Tel 509 8484
www.virugeo.ee

Tel 332 7218

Puit-Iisaku

müüb

SAE- JA HÖÖVELMATERJALI, LIIMPUITPLAATE.
Müügil ka kamina- ja küttepuud.

Tel 512 7902

Kermik OÜ OSTAB

- ▶ metsakinnistuid ja põllumaad
- ▶ kasvava metsa raie-õigust

504 4590
kermik@kermik.ee
www.kermik.ee

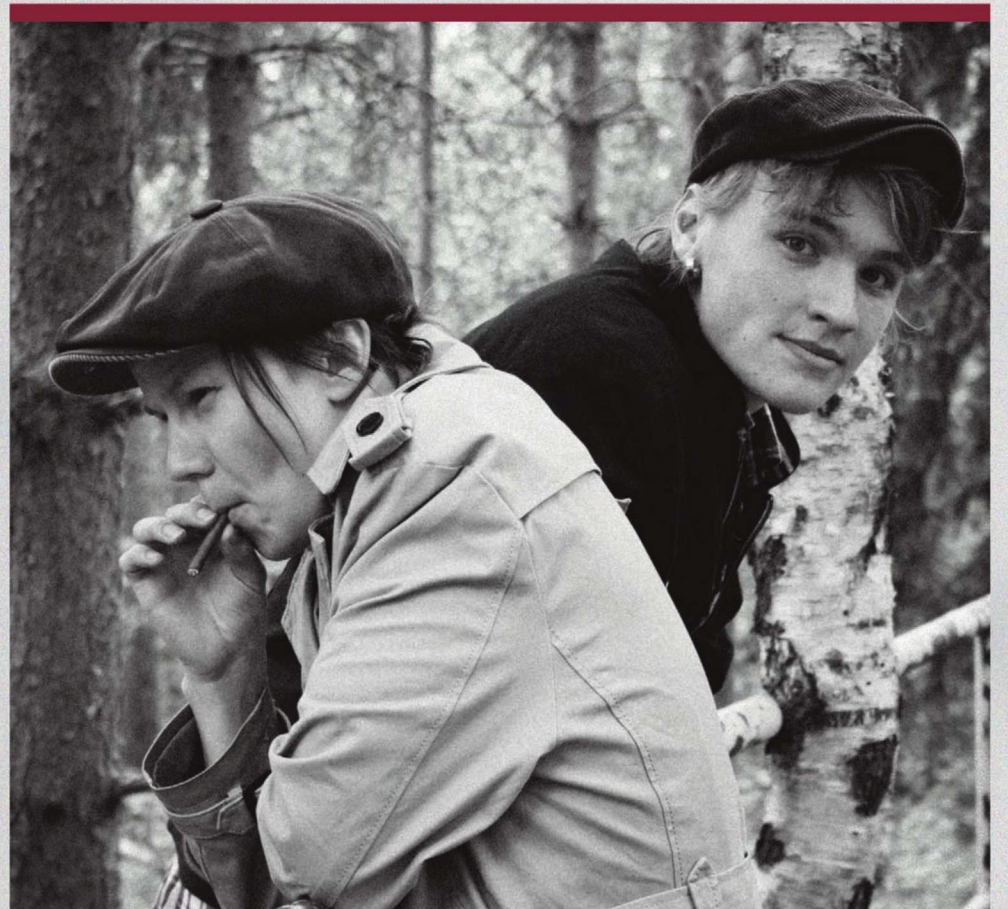
Müüme otse tehastest väheste kahjustustega EHITUSPLOKKE

HIND SOODNE!

Tel: 562 683 38 e-post: plokke@vkg.ee

Põhja- maade kultuuri- nädal

Kontsert „Saami muusika värvid: Niillas Holmberg ja Roope Mäenpää“

23.09 18:00 Tartu Ülikooli Narva Kolledžis*

24.09 18:00 Jõhvi kontserdimajas**

*Tasuta

**Piletid 7/5 eurot müügil Piletimaailmas

19. - 24.09.2016

www.norden.ee

#nordicweek2016

LÜGANUSE VALD

XXXV PÜSSI SEERIAJOOKS

V etapp - PÜSSI RING

23. september 2016

Võistluskeskus Püssi klubis

Distsantsid ja stardiajad:

0,2 km tillujooks - 17.30

1,2 km lühike distants - 17.45

3,0 km keskmine distants - 18.00

6,0 km pikk distants (2x 3,0 km ringi) - 18.00

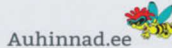
Lisaks jooksule kavas ka käimine - alates 17.30

Hooaja lõpetamine Püssi klubis kell 19.00
(Kontsert ja autasustamine)

ORIFLAME

ESTI KULTUURKAPITAL

Auhinnad.ee

IVSL

VEIKI AIANDUSTALU

SIGWAR

Eesti Pagar

Kiviõli Omavalitsuste Liit

Kiviõli Linnavalitsus

Osaühing JOVI

Sonda Vallavalitsus

SEKUNDOMER.EE

Kiviõli Suusaklubi

Dmitri Dmitrijev

PÕHJARANNIK